

Rengöring av murverk

Under murningens gång ska murverket hållas så rent som möjligt. Bruksrester borstas bort omedelbart. Om rengöring i efterhand måste göras ska detta ske så snart som möjligt. Ju längre man dröjer desto starkare åtgärder krävs.

MURTVÄTTMEDEL

På marknaden finns speciella murtvättmedel, som påverkar kalk och salt respektive olja och fett. De är ofarliga att använda. Borttvättning av bruksspill måste dock ske inom några dagar för att bli effektivt.

Gör så här:

1. Förvattna murverket.
2. Blanda murtvättmedel med vatten och behandla den smutsiga fasaden.
3. Bearbeta med rotborste.
4. Renspola fasaden med riklig mängd vatten.
5. Upprepa vid behov.

SYRATVÄTTNING

Syratvättning var förr en vanlig, nästan obligatorisk efterbehandling. Den har tyvärr förosakat många skador på framförallt fogbruket, men även på tegel, främst som missfärgning. Fogarmering skadas också av inträngande syralösning.

NUMERA GÄLLER:

- Syratvättning får inte utföras utan beställarens godkännande.
- Arbetet får utföras endast av personer med goda kunskaper om förfaringssätt och risker.
- Murverk av kalksandsten får aldrig syratvättas.
- Vissa tegelsorter kan vara känsliga för saltsyra.
- Om färgat murbruk har använts måste särskild försiktighet iakttas.
- Syratvättning får inte utföras då frostrisk föreligger.

SÅ HÄR GÖR MAN:

En volymdel koncentrerad saltsyra (37%) spädes med 10 delar vatten. Väggen spolats med vatten tills den är blank av vattenfilm på ytan under 5 min. Den vattenblanka ytan penslas eller kvastas med syralösning. Enstaka fläckar gnuggas med borste eller skrapas med en träpinne. Därefter ska väggen spolats ren så fort som möjligt med vatten så att såväl syralösning som föroreningar avlägsnas från väggytan. Den som utför arbetet måste använda skyddsutrustning (gummihandskar, stänkskydd etc.)

Syran skadar textilier. Hinkar och verktyg ska vara av trä eller plast. Plåtavtäckningar, beslag mm måste skyddstäckas.

VATTENTVÄTTNING

Jordstänk och annan lättare nedsmutsning kan för det mesta avlägsnas med vattenspolning. Högtryckstvätt kan användas när murbruket har hårdnat tillräckligt. För vissa föroreningar kan man behöva en tillsats av kemikalier. Vattentvättning bör inte utföras när det är risk för frost.

BLÄSTRING

Svåra fläckar, tex färgspill kan eventuellt tas bort med blästring. Den angriper murverkets yta och kan därigenom förändra murstenens ytstruktur. Blästring får inte utföras förrän murbruket har hårdnat, dvs tidigast 4-5 veckor efter murningen.

ÅTGÄRDER VID SALTUTSLAG

Utfällningar på murverket, ofta benämnda blomstringar eller kalk- eller saltutslag, är sulfater, klorider och karbonater som lösts av fukt i byggmaterialets porer och kapillärer.

När murverket torkar, transporteras lösningen till murverkets yta där vattnet avdunstar. Kalk och salt kristalliseras och lägger sig om en estetiskt störande beläggning på ytan.

Beläggningen är med mycket få undantag helt oskadlig för murverket och har endast betydelse för väggens utseende.

Utfällningar är lätt vattenlösliga. Vid regn försvinner de men kommer igen när väggen torkar. Dock successivt allt svagare. Med hjälp av regn och bläst försvinner de inom ett eller två år.

På väggpartier som utsätts för onormal fuktbelastning kan utfällningarna vara mer envisa.

Vintermurning med långsam uttorkning medför också att utfällningarna kan bli besvärliga.

På skyddade väggar, där regn och bläst inte kan verka, är den bästa åtgärden att torrborsta med en styv borste. Gärna i kombination med dammsugare.

Borstningen kan behöva upprepas. Om utfällningar inte försvinner på de sätt som beskrivs ovan, kan eventuellt vatten- eller kemikalietvätt utföras.

Använd minsta möjliga vattenmängd. Direkt efter tvättningen ska väggen utsättas för hastig uttorkning. Därigenom kan avdunstningszonen komma att befinna sig innanför murstens- eller fogytan.

